

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2006

tijdvak 1

MAATSCHAPPIJLEER 2 CSE GL EN TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 REGELS VOOR DE BEOORDELING

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 ALGEMENE REGELS

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

N.B. Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 VAKSPECIFIEKE REGELS

Voor dit centraal schriftelijk examen maatschappijleer 2 GL en TL kunnen maximaal 61 scorepunten worden behaald.

4 BEOORDELINGSMODEL

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

DE MULTICULTURELE SAMENLEVING

- 1 C
- 2 D
- 3 **maximumscore 1**
1 en 2

Opmerking
Alleen 1 punt toekennen als beide antwoorden juist zijn.
- 4 C
- 5 B
- 6 **maximumscore 2**
Twee van de volgende factoren:
 - geboorte
 - gezinsvorming / huwelijksmigratie / trouwen met iemand uit het land van herkomst
 - gezinshereniging / De mannen lieten hun vrouw en kinderen overkomen.
 - asielzoekers / vluchtelingen (uit moslimlanden als bijvoorbeeld Irak, Iran, Afghanistan)

per juiste factor 1
- 7 **maximumscore 2**
 - Een gegeven uit tabel 1: Vanaf 1988 neemt het opleidingsniveau van 15-24-jarige allochtone groepen / Turken / Marokkanen / Surinamers flink toe (bijvoorbeeld: In 1988 had ongeveer 64% van de Turken maximaal basisonderwijs; in 2002 is dat percentage circa 25). 1
Opmerking
Het opleidingsniveau bij Antillianen is slechts licht gestegen.
 - Een gegeven uit tabel 2: Vanaf 1987 of 1995 (bij niet-westers totaal) is de werkloosheid van allochtonen sterk gedaald (bijvoorbeeld: in 1987 bedroeg de werkloosheid onder Marokkanen 35% en in 2002 is dat percentage gedaald tot circa 9.) 1

Vraag	Antwoord	Scores
○ 8	<p>maximumscore 2</p> <p>Twee van de volgende maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Bedrijven stimuleren / verplichten meer allochtonen in dienst te nemen. → Bedrijven hebben de plicht bij te houden hoeveel allochtonen zij in dienst hebben. → extra geld voor loopbaanbemiddeling / sollicitatiecursussen voor allochtonen → De overheid neemt zelf meer allochtonen in dienst. → Nederlandse taalcursussen geven → antidiscriminatiebeleid → minimumloon verlagen → positieve discriminatie / allochtonen krijgen een voorkeursbehandeling bij sollicitaties <p>per juiste maatregel</p>	1
○ 9	<p>maximumscore 2</p> <p>Oorzaken van werkloosheid onder Turkse en Marokkaanse vrouwen vanuit de samenleving zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> → daling werkgelegenheid → discriminatie door werkgevers → steeds hogere scholingseisen → eisen dat men de Nederlandse taal goed beheerst <p>per juiste oorzaak</p>	1
● 10	C	
○ 11	<p>maximumscore 1</p> <p>Mogelijkheden op het gebied van politiek zijn (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> → verbetering rechtspositie allochtonen → actieve bestrijding van discriminatie en vooroordelen → stemrecht geven aan allochtonen → stimuleren deelname in politieke partijen of gemeenteraad e.d. 	
○ 12	<p>maximumscore 1</p> <p>Mogelijkheden op het gebied van onderwijs zijn (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> → extra leerkrachten / geld voor scholen met veel allochtone leerlingen → zorg voor voorschoolse educatie / opstaprojecten: extra aandacht voor allochtone leerlingen ter voorbereiding op de basisschool → verplichte inburgeringscursussen → tegengaan van zwarte scholen → extra lessen Nederlands 	
○ 13	<p>maximumscore 2</p> <p>Zin 1 past het best bij rechts. Zin 2 past het best bij rechts. Zin 3 past het best bij links.</p> <p>Indien één antwoord juist</p> <p>Indien twee antwoorden juist</p> <p>inzenden scores</p> <p>ndien drie antwoorden juist</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>2</p>
● 14	B	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 15 C

POLITIEK EN BELEID

- 16 B

- 17 C

- 18 **maximumscore 2**

- Kenmerk 1 van een pressiegroep: Een pressiegroep streeft een bepaald belang na. De actiegroep voldoet aan kenmerk 1 omdat de groep niet wil dat er een windmolenpark gebouwd wordt. / omdat zij prettig willen wonen met een mooi uitzicht en rust 1
- Kenmerk 2 van een pressiegroep: Een pressiegroep oefent druk uit op politieke besluitvorming. De actiegroep voldoet aan kenmerk 2 omdat de actiegroep probeert druk uit te oefenen op gemeenteraad. / De groep heeft handtekeningen met een petitie aangeboden aan de gemeenteraad 1

Opmerking

Alleen 1 punt toekennen als kenmerk en voorbeeld juist zijn.

- 19 **maximumscore 2**

Twee van de volgende mogelijkheden:

- lobbyen / gesprekken voeren met politici
- media inschakelen
- een rechtszaak beginnen
- een demonstratie houden
- gebruik maken van het spreekrecht in de vergadering van de gemeenteraad
- bezwaar maken tegen wijziging bestemmingsplan
- verzoek indienen om een referendum te houden

per juiste mogelijkheid 1

- 20 D

- 21 **maximumscore 1**

Eén van de volgende mogelijkheden zoals het leveren van:

- kandidaten als volksvertegenwoordigers
- een kandidatenlijst
- leden van de Eerste en Tweede Kamer
- ministers en / of burgemeesters

- 22 B

- 23 A

- 24 C

Vraag	Antwoord	Scores
● 25	D	
● 26	A	
● 27	B	
● 28	D	
● 29	D	
● 30	A	
● 31	B	
● 32	B	
● 33	C	

ANALYSE MAATSCHAPPELIJK VRAAGSTUK: VERKEERSONVEILIGHEID

○ 34 **maximumscore 4**

Twee van de volgende voorwaarden met voorbeelden:

voorwaarde:

- Er is sprake van een sociaal probleem. / Het gaat om een situatie die in strijd is met bepaalde waarden. / Veel mensen zijn erbij betrokken.

voorbeeld:

- Er vallen onder de bromfietzers jaarlijks 100 doden en 3000 zwaargewonden. (regel 3)

voorwaarde:

- Een grote of invloedrijke groep mensen is erbij betrokken. / Een grote groep vraagt of groeperingen vragen aandacht voor het vraagstuk bij de politiek.

voorbeeld:

- belangenorganisaties als Bovag, Rai, 3VO en de Fietzersbond (regels 12-15)

voorwaarde:

- De overheid bemoeit zich met dit probleem en zoekt naar oplossingen. / Het gaat om een probleem dat door de politiek / collectieve actie kan worden opgelost.

voorbeeld:

- De Tweede Kamer bespreekt het probleem met de minister. (regels 1-2) / Er worden voorstellen gedaan om de verkeersonveiligheid voor bromfietzers op te lossen. (regel 5, regels 7-9)

voorwaarde:

- Er zijn verschillende meningen over de oplossing van het probleem.

voorbeeld:

- De belangengroepen zijn voor of tegen de verhoging van de minimumleeftijd voor bromfietzers. / Belangengroepen 3VO en de Fietserbond zijn voor verhoging van de minimumleeftijd voor bromfietzers en de Bovag en Rai Vereniging zijn tegen. (regels 12-17)

per juiste voorwaarde

1

per juist voorbeeld

1

● 35 **B**

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 36 **maximumscore 1**
 Uitspraak 1 is juist.
 Uitspraak 2 is juist.
 Uitspraak 3 is onjuist.

Opmerking

Alleen 1 punt toekennen als alle antwoorden juist zijn.

- 37 **maximumscore 2**

In tekst 20

- lobbyen / overleggen met de minister

1

In tekst 22

- Eén van de volgende mogelijkheden:
 → actievoeren / openlijke actie houden
 → aandacht krijgen van de media

1

- 38 **maximumscore 2**

pressiegroep	belang
1 Bovag / Rai	behouden van de omzet
2 3VO / Fietsersbond / TeamAlert	minder verkeersdoden / minder slachtoffers / veiliger verkeer

- 39 **maximumscore 2**

Alleen mensen die open staan voor de boodschap, zullen met de boodschap rekening houden. / Als de boodschap van het spotje niet overeenkomt met het referentiekader of de waarden en normen van de ontvanger dan zal het spotje geen effect hebben.

- 40 **B**

- 41 **A**

- 42 **C**

- 43 **maximumscore 3**

- de politiek-juridische invalshoek:

→ De overheid maakt / regering en Tweede Kamer maken beleid / regels om de verkeersveiligheid te vergroten. (tekst 18)

1

- de sociaal-economische invalshoek:

→ De Bovag en de Rai vrezen dat hun omzet / de verkoop van brommers flink zal dalen. / Het gaat om economische belangen. (tekst 18)

1

- de sociaal-culturele invalshoek

1

(o.a. waarden en normen, opvattingen van groeperingen die bij het vraagstuk zijn betrokken):

Eén van de volgende voorbeelden:

→ Verkeersveiligheid is een belangrijke maatschappelijke waarde.

→ Bij het vraagstuk verkeersonveiligheid is sprake van verschillende waarden: verkeersveiligheid / eerbied voor het leven / voorkomen van doden en gewonden / fatsoen en vriendelijkheid in het verkeer en normen: opstellen van regels om de verkeersveiligheid te bevorderen

→ meedoen en meedenken om de verkeersveiligheid te bevorderen (tekst 20)

→ zorgen dat de media aandacht besteden aan de verkeersslachtoffers onder jongeren (tekst 22)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

○ 44 **maximumscore 3**

Ik vind dat de brommerleeftijd omhoog moet.

Voorbeeld van een juist betoog is (76 woorden):

argument 1

Elk jaar zijn er ongeveer 100 dodelijke slachtoffers met brommers. (tabel 4) Als de leeftijd 17 jaar wordt, zijn er volgens de minister jaarlijks 23 minder doden en 1000 minder zwaargewonden. (tekst 18)

argument 2

Ik hecht veel waarde aan de standpunten van organisaties die opkomen voor de belangen van de fietsers en veiligheid zeer belangrijk vinden. Organisaties als 3VO en de Fietsersbond willen zelfs verder gaan dan de minister. Zij pleiten voor verhoging van de minimumleeftijd van 16 jaar naar 18 jaar. (tekst 18)

of

Ik vind dat de brommerleeftijd niet omhoog moet.

Voorbeeld van een juist betoog is (70 woorden):

argument 1

Een leeftijdsverhoging zou zeer nadelig zijn voor de economie. De handelaren van bromfietsen zouden minder inkomsten krijgen. De omzet zou namelijk met 28 procent dalen. (regel 14 in tekst 18)

en/of

Op 16-jarige leeftijd ben je in staat om goed te rijden. Iemand van 17 jaar kan net zo roekeloos rijden als iemand van 16 jaar. Dus de leeftijd maakt niet zoveel uit.

argument 2

In plaats van verhoging van de leeftijd, vind ik het veel belangrijker dat er een brommerrijbewijs wordt ingevoerd. (tekst 18) Jongeren moeten goed weten wat de verkeersregels zijn, wat mogelijke gevaarlijke situaties zijn en ze moeten ook voldoende praktijklessen krijgen. Net als bij de rijlessen van auto's.

- per goed geformuleerd argument (maximaal 2) 1
- voor samenhang en voldoende woorden 1

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 31 mei naar Cito.